

Any nou, calamitats velles.

EL CONFLICTE

Els Reis (o millor dit, els magicians de la llegenda evangèlica, que la tradició ha fet reis perquè sí) porten avui al Betlem d'Espanya un present guerrer. El seguici de l'Epifania deixa un retrò de combat y un haf cadaveric. Si hem de fer el Judici de l'any pels seus comensos, més aviat sembla el vell Mars la divinitat inicial qui l'ha de regir, en compies de la Lluna. Y heusaquí com Mars fa avui propaganda republicana, al mateix temps que'ls Reis (en plural, ¿eh?) porten, en comptes d'or, acer de canons, y farum de pólvora en comptes d'encens.

L'amic Ramir de Maeztu, en un dels seus bells articles, citava l'altre dia el conte de Wells, qui parla d'un poble de cecs ont va a parar un home normal, un home ab vista. La vinguda d'aquell home altera, revolucionariament, tota la vida de la nació; tots els conceptes se trasmoden, les divinacions de les coses trontollen, el sacrelegi floreix. Y la multitud, trobant en la cara d'aquell home extrany la conca dels ulls, ont semblen aletejar dos aucells, li arrenca la vista pera que l'igualtat sia restablerta, com escau al prestigi de l'ordre públic.—Cada vegada que una de les mil formes d'aquella epidemia moral que's diu guerra ataca als meus connacionals, jo'm pregunto si nosaltres, els que alsem la protesta, no som uns homes ab l'extrany privilegi d'un sentit que'ls demés no posseïren, o uns clarividents y normals entre una població de malalts en crisis de vesania. Perquè després, passat el període de les exaltacions, sempre resulta que tots volen entonar el «jo ja ho deia» dissimulant l'antiga malura que sofriren...

Ah! No es veritat allò de que en terra de cecs el tort es rei. Ben a l'inversa, en terra de cecs el tort es el Redemptor, y com a tal el crucifiquen...

Certa part de premsa y d'opinió, davant la sorpresa de les noves embestides dels moros, ha mostrat un altre símptoma clàssic de les multituds epidemiades: el de cercar motius misteriosos, secrets, quasi extra-naturals, a la plaga que no poden acceptar com un normal y llogic esdeveniment. Recordem-ho. Ve una peste: «Els metges en tenen la culpa!» diu la turba; o be: «Els frares han emmatzinat les fonts, pera que'l poble mori.» Ve un urbidici que s'escapa a totes les investigacions; y la fantasia plebeia comensa a treballar: «Les bombes procedeixen de la rivalitat del port A, del port B;—o dels capellans,—o dels...» que sé jo!—Ve una vaga general, un dels moviments naturalíssims de la confraternitat universal obrera; y l'eterna veu ignorant crida: «Es Por colonista francès, la mà de l'extranger!»—Hi ha frases fetes, veritables clichés, pera significar aquets fetiches en qui l'imaginació colectiva necessita plasmar els seus odis, com necessita plasmar en idols les seves materials y tosques adoracions.—El oro de Albión.—La mano oculta de la reacció.—El jesuitismo.—La francmasoneria.—Hi ha hagut, per tot arreu, víctimes humanes d'aquestes adoracions invertides, homes-diables en qui el dit de les multituds ha senyalat el cap visible

dels mals colectius, y els ha fet morir com a boes emissaris, en expiació y desagravi als deus bons, als altres idols.

Però lo dolorós es veure com la premsa, com l'opinió de les classes socials que haurien d'estar jeràrquicament emancipades de tal superstició, hi cauen llastimosament a cada passa. Aquesta es una de les culpes públiques de l'inveterada y tradicional educació catòlica, que té viciades les fonts mateixes del país. August Comte diria que l'atras nostre's deu a que'ns trobem en ple transit del període teologic al metafísic, y prenem per-realitats els instints passionals, nascuts de l'atzar de les simpaties y antipaties.

Quan les tropes d'O'Donnell prengueren Tetuan, la consabuda veu pública deia: «A mi ningú'm treu una arrelada convicció: darrera els murs de Tetuan hi havia canons anglesos!»—Aleshores encara Anglaterra, la pèrfida Albión, monopolisava la fama de la fe púnica, del vell florentinisme diplomàtic.—Avui es la mano oculta de Francia...

Y pensar que precisament una intel·ligència ab Fransa, establerta desde'ls primers moments, en comptes d'aquell absurde coqueteig de l'opinió ab Alemanya, hauria pogut facilitar la solució del terrible negoci africà! Perquè lo més greu de la qüestió del Rif es la peremptoritat ab que'ls governs han tingut d'ocupar aquells terrenys barbres pera evitar que se n'apoderés una nació ab qui no'ns lligava un vincle fort y definitiu. Sense preparació orgànica, sense temps, sense la creació d'un voluntariat ben endurit y apte, hem hagut d'aventurar en la sort d'unes operacions difíceilíssimes la pau interior y la llibertat mateixa del país. Aquets són els termes formidables del conflicte.

Per llarg temps, la possessió dels presídios africans va esser pera Espanya una veu de desgracies futures, en comptes d'esser una penya de prosperitats y dominis novells. Per de prompte aquelles guarnicions (presídios en terme clàssic, de presídium) eren gastos enormes, mercats a l'inversa, oferts a la cobdícia semita dels rifenys. Y ara han passat a esser obligacions feirugues de guerra, compromisos en que's juga la pau territorial de la península, excuses de campanyes d'Estat ont no entra pera res la sobirania decisiva y primordial de la voluntat del poble.

Jo comprenc be el conflicte dels governs: la mar es un limit natural; Espanya necessita una llarga colonisació interior.—Però aleshores li cal abandonar els punts estratègics ocupats a la costa marroquina, que sols són estratègics precisament perquè són el primer capítol d'una ocupació més vasta, d'un imperi nou somniat.—¿Que fer?—Mai, com en aqueixa qüestió africana, s'ha presentat a Espanya una alternativa més formidable entre la seva tradició y el seu venir, entre el seu natural orgull de vella conqueridora y la seva gloria futura de civilisadora. Y es natural també que les idees de república y monarquia encarnin respectivament un y altre esperit.

GABRIEL ALOMAR

de la por, determinada per l'actitut en que se suposà a l'exèrcit. En Canalejas se'n sortí sense res més que'l susto, y continuà governant. El debat seguí fins al seu final, y de resultes del mateix quedaren moralment destrossats en Maura y en La Cierva, especialment el darrer. Els discursos d'en Melquiades Alvarez, d'en Pere Corominas y d'en Sol y Ortega varen esser aclaparadors.

La qüestió del Marroc s'agudisà notablement, sobre tot en el seu aspecte internacional. El govern d'en Canalejas tornà a emprendre la política d'aventures, y l'exèrcit espanyol ocupà nous territoris al voltant de Ceuta y de Melilla. Mentrestant els francesos intervenien militarment en el Marroc, ab l'assentiment del soldà, y les tropes del general Moinier ocuparen Fez y altres llocs del decadent imperi. Aleshores el govern espanyol donà un cop d'audacia y feu ocupar per les tropes espanyoles les poblacions marroquines de Larache y Alcazarquivir. El fet causà una grossa emoció y la premsa francesa protestà enèrgicament contra'l procedir d'Espanya, a la qual acusà d'haver faltat als tractats franc-espanyols. La premsa espanyola, per la seva part, accentuà la campanya anti-francesa. S'arribà a temer un conflicte serio, y en certs moments se cregué imminent una ruptura de les relacions diplomàtiques entre'ls dos països. Després la tempesta s'apaivagà, però continuà y continua encara la mar picada.

La política catalana, durant l'estiu, estigué en calma, sols interrompuda per les desavinences de l'U. F. N. R., exteriorisades deplorablement ab motiu de les eleccions pera la Junta Municipal del partit a Barcelona. El real decret sobre provisió de Notaries, pel qual se facilità la vinguda a Catalunya de notaris no catalans, aixecà a la nostra un justificat moviment de protesta.

Mogué grans discussions la llei de substitució dels Consums, presentada per en Canalejas. Malgrat esser l'abolició de l'impost odiós una cosa excelent en principi, la llei fou ineptament concebuda, y en la pràctica ha resultat un fracàs sorollós, no aconseguint cap dels objectes a que anava encaminada.

Pel Setembre s'encengué la guerra del Rif, y a Bilbao prengué caracters greus la vaga dels miners. Aviat se produí un estat de profunde intranquil·litat general, que feu temer els més grossos acontereiments. Per solidaritat ab els vaguistes vascongats y a l'hora com a protesta contra la guerra la vaga general s'extengué per quasi totes les poblacions d'Espanya, arribant en alguns llocs a convertir-se en franca revolució. Els successos més sensacionals d'aquella vaga formidable foren els de Cullera, qual

procés tant ha fet parlar y que un dia d'aquets fallarà definitivament el Tribunal Suprem de Guerra y Marina.

Les eleccions municipals de Novembre marcaren en quasi tot el reialme una reculada de les forces republicanes, reculada que cal atribuir, principalment, a la por causada en les classes mitges per la vaga revolucionaria que en el mes de Setembre esclatà. A Barcelona la reculada major la sofriren els radicals, y en molta menor proporció els federals nacionalistes. L'especial situació de les forces republicanes locals donà un relatiu triomf a les dretes coaligades, a pesar de la gran majoria esquerrana que hi ha aquí.

Ab motiu del miting organitzat pels estudiants en la Sala Imperi contra'l real decret de les Notaries, tingué lloc, ab sorpresa d'alguns y ab esverament d'altres, la resurrecció pública d'«Els Segadors», resurrecció que fou saludada joiosament pels elements nacionalistes y que revelà un revifament del catalanisme agressiu.

La conferència d'en Cambó a Saragossa tingué considerable ressonancia. Lo més comentat de la mateixa fou un paragraf que equival a una declaració de monarquisme y de dinastisme. Com que, de fet, ja feia temps que'ls lligaires obraven com a monarquics y com a dinàstics, la tal declaració no ha produït gaire fred ni gaire calor a Catalunya.

Y l'any 1911 ha finit sota una constel·lació de sang... En els combats de la vora del riu Kert el Deu de la guerra ha sembrat la mort y el dol.

Any nou! Any de 1912! Que'ls teus dies siguin més profitosos que'ls de 1911 pera la causa de la Pau, de la Llibertat, de la República y de Catalunya!

FULMEN

ALS REIS

¡Oh, Majestats poderoses, que, en vostre viatge triomfal, repartint mercès a dojo feu la joia dels infants!

Si, deixant les amplies vies de les hermoses ciutats, passeu pels carrers dels pobles estrets, foscos y amagats, fixeuvos en les sabates que tinc al balcó aquest any.

Ompliules de llangonisses, barres d'or, bitllets de banc...

LA CARICATURA AL EXTRANJER

El Papa y l'Any nou

—Aquet vull criarme'l jo, al meu gust. Aixís ningú podrà desbaratarme'l.

(De L'Asino.)

LA POLÍTICA EN 1911

NEM a fer, amics lectors, una repassada general de la política espanyola y catalana en l'any que acaba de finir? Aqueixa repassada, aqueix resum, es sempre una cosa interessant y instructiva.

Fem memoria, y comensem.

En els primers dies de l'any hi hagué a Madrid una crisis de les que allí anomenen crisis chicas, o sigui una crisis parcial de poca importancia; el rei ratificà el poder an en Canalejas, y aquest tirà endavant ab algunes modificacions en el ministeri. Dos altres fets d'alguna importancia succeïren en el mes de Janer: el viatge de don Alfons XIII a Melilla y la ratificació del tractat hispano-marroquí, el qual no ha servit

pera altra cosa que pera fer marquès de Alhucemas al senyor García Prieto.

Una mort y una desgracia fou la mort del gran Joaquim Costa, esdevinguda en el seu retir de Graus. D'en Costa digué, ab motiu de la seva mort, en Ramir de Maeztu, que havia sigut el cor d'Espanya. En efecte: davant la llastimosa decadencia espanyola, el cor de l'eminent polígraf sufri y s'indignà, mentres el poble jeia en el marasme d'una malaltissa indiferencia.

Les eleccions provincials del mes de Mars a Barcelona marcaren dos fets trascendentals en la política de la ciutat: l'unió de totes les dretes, desde la Lliga a la Defensa Social, y la forta reculada del lerroixisme, reculada que significa la perdua de l'hegemonia sobre la nostra capital.

El debat parlamentari sobre'l procés Ferrer, ab els seus incidents sensacionals, apassionà extraordinariament. A conseqüencia del debat, y interrompentlo, vingué aquella famosa crisis

y prou, que no vui cansarvos. Poseuhi no més, si hi cab, una noia casadora, jove, guapa, ab forsa rals, que sigui bona per casa y facil d'acometer.

Si el demanà es cortesia, soc molt cortès i veritat? Ara, si lo que demano no m'ho poguessiu donar, al menos, a les sabates, que veureu plenes de fang, poseum'hi un xiquet de llustro y deum'hi un cop de raspall.

ABEL ORTIGA

Any nou ¿táctica vella?

En Canalejas, parlamentari.—Aires malsans.—Un poc d'història.—En boca tancada no hi entren mosques. Y en Corts tancades no hi entra oposició.—Una cosa es predicar...—¿Succeirà ara lo mateix?

UE en Canalejas es el més entusiasta campió del sistema parlamentari ho saben tot' Espanya, tot' Europa y tot el món.

Abans de ser ministre, mil vegades ens ho havia dit la seva boca sandunguera:

—El Parlament es el millor guia dels governs lliberals. Eco fidel de la veu del poble, ell es qui orienta al poder en els moments difícils y li diu, ab honrada franquesa, quin es el pensament de la nació.

Y el país, que no volia altra cosa que viure a la moderna, sentint parlar aixís al ilustre don Josep, tancava els ulls ab suprema delectació y pensava:

—¡Ah, el dia que aquest home mani!... ¡Còm canviaran les coses d'Espanya!... Això, això serà un governant obert a totes les idees, expansiu, democrata sincer y capaç, si les circumstancies ho exigissin,

de morir con la espada en la mano defendiendo la Constitución.

Despatxat en Moret de la manera poc galant que tothom recorda, el dia 9 de Febrer del any 1910 va poder realisar en Canalejas la seva aspiració de tota la vida.

¡Per fi!... ¡Per fi era primer ministre, jefe de la situació, àrbitre d'aquet país, que tantes esperances tenia fundades en el seu programa reformador y netament democràtic!...

—Preparemnos a atracarnos de Parlament, —varem dir tots, coneixent les aficions del nou primer ministre:—Ja veureu com a corre-cuita disol les Corts d'en Maura, convoca les altres y's posa tot seguit a fer feina.

¡Ai!... Nosaltres, desitjosos d'anar depressa, ens preparavem, però en Canalejas no era de la nostra opinió. Alegant raons d'alta política, que per sòlides que fossin no acabaven de convencer al public, l'home que desde'l dia 9 de Febrer era l'amo d'Espanya, fins al 15 d'Abril no disolia les Corts antigues, fins al 8 de Maig no verificava l'elecció de les noves y fins al 15 de Juny no les reunia y's presentava davant d'elles.

Haviem passat quatre mesos, llastimosament perduts pera la regeneració d'Espanya...

—En fi—ens deiem;—mentres ara s'aprofitem el temps y's treballi ab bona voluntat y esperit verament democràtic...

Obertes les noves Corts, com hem dit, el dia 15 de Juny, en Canalejas, que no's cansava d'assegurar que aquell any estava dispost a suprimir les vacances d'estiu, el 23 de Juliol suspenia repentinament les sessions y llicenciava a diputats y senadors, fentlos saber que quan fos hora de tornar a reunir-se ja'ls avisaria.

¿Què havia succeït? ¿Per què de tan estranya manera l'enamorat del Parlament canviava de parer y li girava les espatlles?

Prompte va ferse public. An en Canalejas els aires de les Corts li havien semblat malsans, y procurava fugirne pera anar a respirar els de San Sebastián, no tan democràtics com els de Madrid, però segurament més purs, més frescos y, sobre tot, menos carregats d'electricitat.

Y aixís, sense Parlament, sense tamborinades polítiques y sense reformes de cap mena, varem passar l'estiu del any 1910.

Ve el 6 d'Octubre, y, encara que de mala gana, tornaren a obrirse les Corts, clausurades a mitjos de Juliol.

Però, entre discursos vuidos y interpelacions

inutills, se presenten sobtadament les festes de Nadal, y ¿quin recurs li queda a un govern tan volterà y tan tremendo com el d'en Canalejas, sinó interrompre les sessions pera que'ls representants del país puguin anar a menjar el gall, els turrons y les neules en el seno de la familia?...

Per xò el dia 24 de Desembre, després de disset hores de sessió y votada aquella famosa broma anomenada llei del *condado*, don Josep, anhelós de descans, suspenia les labors del Parlament.

—Però preparinse a tornar molt prompte,—deia l'home al despedirse, somrient, dels pares de la patria:—La suspensió serà sols qüestió de dies.

Y no va mentir. Qüestió de dies. No'n va durar més que *setanta dos*.

El dia 6 de Mars de 1911, cedint, per fi, a la pressió del país, que trobava que, per ser de Nadal, aquelles vacances eren massa llargues, varen tornar a obrirse les Corts.

Un mes més tard, el 8 d'Abril, sense haver fet res absolutament de profit, varen tornar a tancar-se.

Nova reobertura el 8 de Maig, ab els mateixos esterils resultats, y, finalment, nova y última suspensió el 23 de Juny.

Y aixís ens trobem avui: tancades y barrades les portes del Parlament y esperant que,

segons està anunciat, el dia 18 d'aquet mes tornin a obrirse.

Davant d'aquestes notes, breus però eloqüentíssimes, ¿hi haurà algú que posi en dubte l'entranyable amor del senyor Canalejas a les institucions parlamentaries?

Com acabem de veure, les temporadetes de Corts que hem tingut son quatre.

La primera va durar	1 mes y 8 dies.
La segona,	2 mesos y 18 »
La tercera,	1 mes y 2 »
La quarta,	1 mes y 15 »

Total 6 mesos y 13 dies.

¡Ecce Canalejas!... Aquí teniu al home que no volia donar un pas que no fos d'acord y en companyia de la representació del país!...

Dels 23 mesos que'l gran parlamentari porta de Govern, ¡sols 6 mesos y 13 dies ha tingut les Corts obertes!...

Y encara, això, a forsa de precis y d'invitacions més o menos imperatives de la premsa, de les corporacions y del país en general.

Pera'l dia 18 del corrent Janer s'anuncia, com hem dit, l'inauguració de la nova temporada.

La perspiciacia d'en Canalejas

—Ara, ara'm sembla que vaig be.

¿Serà tan llarga y tan *beneficiosa* pera'l poble com les anteriors?

Tot indueix a creure que sí. Qui coneix a fons an en Canalejas y està ben enterat del seu pensament, ho ha assegurat:

—Si don Josep, quan el dia 18 ficarà la clau al pany del Parlament, se trobés ab que el pany y la clau se li han rovellat y li es absolutament impossible obrir... ¡que felís seria!...

Aquesta manifestació no es un sintoma. ¡Es tot un programa!

O. MEGA

PROFECIES

Al comensar un any nou se sent un viu desitg de fer calendaris, y l'imaginació va desgranant l'història d'uns sucesos problematics, fills de les ganes o del temor de que siguin veritats segons se senti un optimista o pessimista.

També volem fer nosaltres un *judici de l'any* però sense recórrer a fantàstiques prediccions, sinó senzillament a la llista exposició d'un nostre parer, fonamentat en la manera de ser de les coses en aquesta Espanya, país d'extranyeses.

Malgrat el clam unànim que s'oposa a nous vesaments de sang, seran fusellats alguns dels encausats pels fets de Cullera, y, com a conseqüència natural d'aquesta nova plana negra escrita a l'història d'Espanya, y per altra part haventli arribat fins als genolls el fang del Marroc, caurà en Canalejas abans del dia 18 de Janer, fetxa senyalada pera l'obertura de Corts.

Com que després d'aquets dos anys de Canalejas, que hauran fet bo an en Maura, ja no hi haurà motiu pera que aquet no pugui ocupar novament el poder, seran cridats els conservadors a governar. L'opinió, asquejada del govern lliberal; recordant que mentres en Cánovas se les tenia tiesses ab els bisbes, en Canalejas posava a Espanya baix la protecció del Sagrat Cor; que mentres en Dato dictava disposicions favorables als treballadors, en Canalejas tancava les societats obreres; que si en Maura fusellava, en Canalejas no's quedava enrera, y veient que, ben garbellat, mal per mal, es preferible una situació francament reaccionaria a una situació lliberal de per riure, permanixerà quieta, en actitud expectant, sense forses, per altra part, pera protestar, y també en els fons sense ganes de ferho.

Pera ensucrar la píndola, en Maura farà un programa *europaista*. Cridarà a l'obra de govern als regionalistes de tota Espanya; prometerà tota mena de reformes beneficioses pera'ls treballadors; assegurarà la puresa en el sufragi y la neutralitat en els assumptes locals, jurant arrancar de soca-arrel el funest caciquisme; recularà lo que pugui en els afers africans, y, si no pot fugirne totalment, *parlarà* d'implantar el servei obligatori. Tan falagueres promeses faran bocabadar a l'opinió, y com que'l recent record de la desgraciada etapa lliberal tancarà la boca dels republicans evolutius, y la por lligarà les mans dels revolucionaris de boquilla, tindrà en Maura un llarg període de tranquil·litat, durant el qual seguirà *parlant* molt de reformes que mai seran llei, y anirà *fent*, a la callada, obra reaccionaria.

Els lliberals, fóra del poder, se barallaran ab tothom, y fins ab ells mateixos; sense'l vosc del pressupost no hi haurà lligam possible, y mentres uns amenassaran ab ferse republicans, y altres reorganisaran, per centèssima vegada, el partit, uns quants, els més vius, procuraran treure tot el profit possible de la nova situació donant gust a l'amo.

Y aixís acabarem l'any que hem comensat, sense que s'intenti, de debò, iniciar una verdadera renovació de la vida nacional.

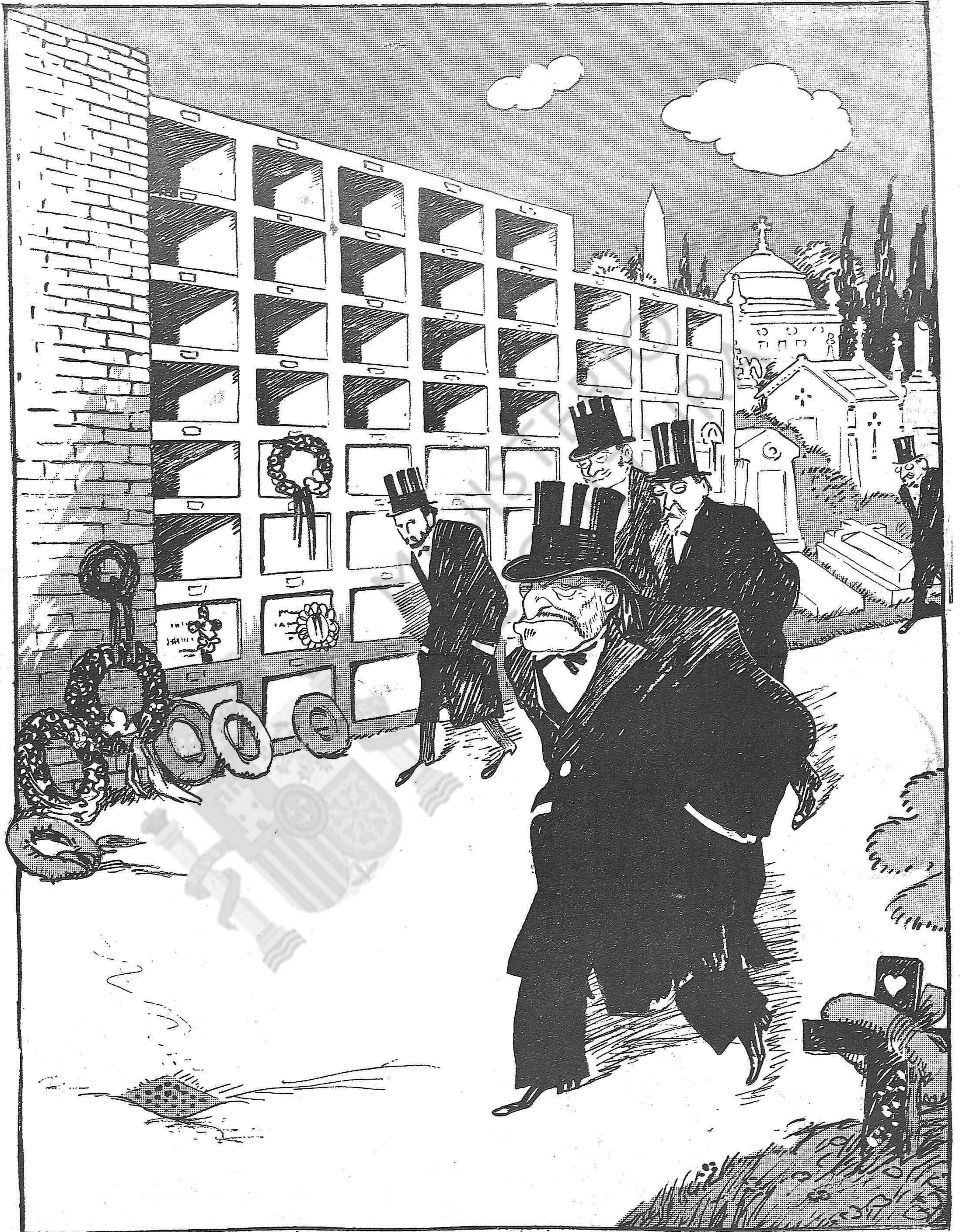
Aquets són els nostres pronostics pera l'any nou. ¿Que pots ens errarem de mitg a mitg? Molt facil. Posant, com en els calendaris, el *Deu sobre tot*, estem en paus.

La llàstima es que no hi poguem posar encara *el Poble sobre tot*.

JEPH DE JEPSUS

ARMADA pel seu digne president, l'ilustre escriptor don B. Pérez Galdós, la Conjunció Republicana Socialista ha dirigit a totes les entitats que en aquesta agrupació figuren una circular que, a més de ser una valenta fuetada pera'l Govern, representa

—Si jo anés al Rif, l'endemà tot això ja seria ple de moros.

questa veritat: la llibertat es la més forta garantia de lligam entre un poble i una metròpoli. Pel desconeixement d'aquesta veritat (apresa per Anglaterra al preu de la perduda dels Estats Units), Espanya, qui hauria pogut portar un dels seus monarques a coronarse Emperador de les Índies a Mejiç o a Lima, perdé un patrimoni immens, al mateix temps que s'obstinava en mantenir en el règim metropolità aquella mateixa duresa absoluta a què's devia l'emancipació de les colònies.

Coincidència dels fets: pera provar que Anglaterra no limita als seus territoris aqueixa irradiació de llibertat, de respecte absolut a les voluntats nacionals, sinó que l'aplica també a l'influència diplomàtica sobre'ls altres pobles, dues notes d'aquets dies completen la lliçó d'història viscuda. Una secreta intervenció anglesa ha neutralisat l'imposició d'absolutisme que Rússia volia exercir damunt Persia, aqueixa imitadora del parlamentarisme, tan anglès d'origen. Y una altra secreta intervenció britànica, unida a la francesa, companya en lliberalisme, haurà impedit, segons *L'Humanité*, l'acció d'altres monarquies contra la república de Portugal...

G. A.

Al costat de la raó

Fa cinc o sis setmanes, quan oficialment ningú havia parlat encara de la constitució de l'Ajuntament, ens vezerem precisats a picar les crestes a l'en *Pol*, que, aparentment ignocent, com aquell qui no fa res, va permetre's desde *La Veu* avançar determinats judicis respecte del criteri a seguir al procedirse a la distribució de carrecs entre'ls regidors que, per designació del sufragi, componen el nou Consistori.

Ab una oficiositat i una lleugeresa inconcebibles dividia en *Pol* als regidors en lerrouxistes i anti-lerrouxistes, treient de la divisió la conseqüència, no cal dir quan favorable als interessos conservadors, de que, ab tot y la seva formidable minoria—sumen vintiquatre—haviem de quedar els radicals exclusius del govern municipal.

Per propi impuls, sense consultar ab ningú—que

no'n tenim costum ni hi ha necessitat de que ningú ens digui què toca fer en qüestions tan clares com ho era aquesta—atenentnos no més al bon criteri democràtic y al respecte que's deu al cos electoral; inspirantnos, com sempre, en un sentit d'estricta justícia, sortirem a l'encontre d'en *Pol*, al qual vinguerem a dir que lo de la coalició anti-lerrouxista significava una quimera en el terreny polític, y que pensar que podien juntarse vots tan antitètics y tan distanciatos com els nostres y els dels homes de l'ultra-conservadurisme constituia una fantasia que, duta a la pràctica, havia de donar, per força, resultats els més contra-productius y lamentables.

Ai:ò diguerem, en substància. Y com sigui que'n *Pol* fes constar en el seu article que lo que separa als lerrouxistes dels que no ho són es una qüestió de moralitat, afegiem que una cosa es la política y una altra l'honoradesa, y que sempre que al Consistori's promogui una qüestió de moralitat ja's cuidaran els representants del P. d'U. F. N. R. de tornar pel bon nom del partit, que es, en definitiva, el propi nom y el propi credit personal.

Aquet sigui el criteri: per nosaltres sustentat, y celebrem que, ab poca diferència, aixís hagin anat les coses. En la constitució de l'Ajuntament ha obrat l'esquerra catalana en la forma que procedia.

L'aliança ab les dretes, la coalició ab els homes de l'antipatic y jesuític *Comitè de Defensa Social*, sobre repugnar als nostres sentiments y oposarse a la nostra historia equivalia a repartir als lerrouxistes un paper de víctimes que de cap manera deuen ni poden desempenyar.

Què més voldrien?

BLET

SENYALS AL CEL...

Deslliurantse de la mandra que les Festes li han deixat el bon espanyol s'estira, treu del flamant almanac les seves primeres fulles; puja, després, al terrat y aixeca la vista enlaire, l'ample cel interrogant,

ab el propòsit de veure com se presenta el nou any.

Ell prou cerca y esquadrija tots els seus pèls y senyals per sapiguer, a punt fixo, si farà sol o plourà.

Per la banda de Marruecos continúa el cel pintat de color de plom de bala ab llenques de roig de sang.

Més endins de la Península, pel cantó de Portugal, nuvols de color de rosa s'aproximen, indicant que, després de grans ventades, hermós el sol lluirà.

Cap a Espanya, el cel va fentse de color d'horxata clar y, com esfínx misteriosa, resta mut, quiet, encalmat.

¿Què resigna aqueixa calma? Bon temps? Pluja? Sol? ¿Qui sab!

Mandrós, cansada la vista y ple de boires el cap, se'n torna a casa'l bon home tan ignorant com abans; mes sapiguent que aquí a Espanya plou sempre sobre mullat, per lo que enguany pugui ploure, dú el paraigües a adobar.

VERDUM

Fòra caretes!

Alguns diaris de Madrid—*El Mundo* y *La Correspondencia Militar* els primers—descarreguen de nou les seves furies contra en Pau Iglesias, acusantlo de conspirador y perturbador de la pública tranquil·litat. Segons *El Mundo*, s'imposa castigar al chefe socialista, que's desviu y no repara en medis ab tal de poder donar un disgust al govern.

La Correspondencia Militar porta un xic més enllà el seu furor. Després de motejar a l'Iglesias de *foco de virulencia*, demana la forca pera ell y quants ab ell creuin el saludo.

Què ha fet en Pau Iglesias pera que les iras dels monarques l'amenassin de tal modo?

El Mundo y *La Correspondencia Militar* s'encarreguen d'ilustrarnos. L'Iglesias viatja. Els viatges, que no foren cap mal si els fes per gust y ab un automòbil de la seva propietat, constitueixen un crim imperdonable desde'l moment que, segons els seus detractors, aprofita el *leader* socialista les seves repetides anades y vingudes pera entendre's ab *los enemigos de España, fraguadores de conspiraciones contra el orden público*.

Realment, conegudes aquestes raons, la conducta d'en Pau Iglesias no pot pas esser més censurable. ¿Qui no li fa alsar el poble contra'ls moros, o cobrar del govern, en comptes de ficarse en aventures y mals-de-cap impropis dels seus anys y de l'estat de la seva salut?

El Mundo demana an en Canlejas que desemmascari (?) a l'Iglesias, presentantlo davant del

país com un estripa-quentos y un home perillós. *La Correspondencia Militar* vol saber si l'Azcarate, en Galdós, en Melquiades Alvarez y demés prohoms de la Conjunció abonen el procedir del seu aliat.

Sense perjudici de que reclamin un y altre allò que més be els sembli, confessem que de les dugues proposicions ens quedariem nosaltres ab la primera.

Que se'l desemmascari!

Perquè si en Pau Iglesias se condeix del modo que'ls diaris monarques asseguren, la seva actitud pot, en un moment donat, comprometre seriament als capitosts dels partits revolucionaris.

Y això, de cap manera s'ha de permetre.

X.

DECIDIDAMENT, el diner s'ha tornat catalanista.

Ja ho deuen haver observat.

En el sorteig de Nadal, varen venir a Catalunya la primera, la segona, la quinta, la octava y cinc de les mitjanjes.

Y en el del dia 30, hi han vingut la primera, la segona, la tercera y, de les mitjanjes, la friolera de tretze.

¿No es això estar verdaderament de xiripa?

**

No obstant, lo que ara convindria saber es una cosa:

De la barbaritat de milions de pessetes que en aquets dos sols sorteigs han plogut sobre Catalunya, ¿quants, al acabarse l'any, se'ls haurà tornat a xuclar la ditxosa rifa?

L'acció té lloc en un teatre d'una ciutat del Palatinat (Alemania), qual nom no donem, perquè ens seria tan difícil a nosaltres escriure'l com als nostres lectors poderlo llegir.

Un espectador, que segueix ab molta atenció el curs de l'obra que està representantse, troba que'ls actors no ho fan gaire be. Y comensant a empiparse, tan amunt arriba la seva indignació, que's treu un revòlver de la butxaca, apunta al escenari y ¡pam, pam, pam!... mata a dos comedians y'n deixa tres gravíssimament ferits.

Ja'ns guardarem nosaltres d'aplaudir el procediment del irascible espectador alemany.

Però, també val a dirho, si'l sistema s'introdúis an el *teatro polític* d'Espanya, ¡que se'n veurien de desgracies per aquets escenaris!

Perquè hi ha actors que creguin que ho fan molt malament.

Una criatura de bons sentiments

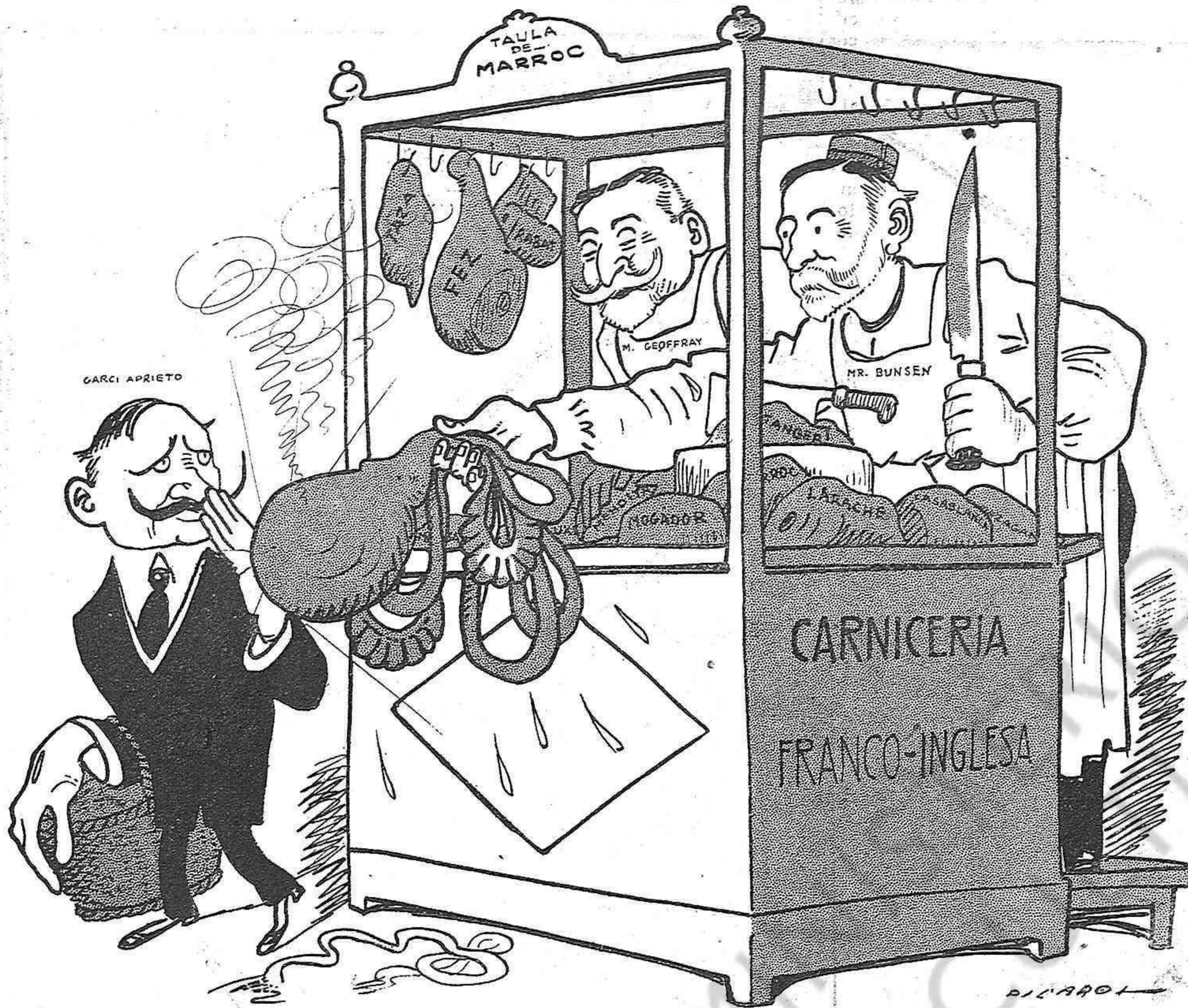

PIÑAROL

L'ANY NOU AL ANY VELL:—Ara que te'n vas, ¿que no podries emportarte'ls, aquets trastos?

La repartició amistosa del Marroc

- Té, a tu t'hem guardat les tripes.

Y es lo que deia un que'l coneix molt a fons:
—Oh, en Marial rail!... Vaia un!... Ja pot anar sol, ja!

Es veritat que soc milionari,—deia a un amic un fulano que s'havia enriquit ab males arts— però, has de pensar que jo, al comensar el negoci no tenia un centim.

—Oh, ja, ja!—respongué l'amic.—Estic segur que'ls centims, aleshores, els tenien els altres.

A LO INSERTAT EN EL NUMERO 2225

- 1.ª XARADA I.—Avinensa.
- 2.ª ID. II.—Remitit.
- 3.ª ID. III.—Apit.
- 4.ª ID. IV.—Paula.
- 5.ª ANAGRAMA I.—Anat-Tana.
- 6.^a ID. II.—Carmeta-Tacarme.
- 7.^a TARGETA.—La Resclosa.
- 8.^a MUDANSA.—Pillastre-Pollastre.
- 9.ª JEROGLIFIC I.—Tornabis.
- 10.ª ID. II.—Qui més hi fa més hi perd.
- 11.ª ID. III.—Mestressa.
- 12.ª ID. IV.—Com més vius menos morts.

XARADES

I
Molts ne tenim, *hu-tercera*;
en les cases, *dos-primera*;
y dexifrant el *total*
té donarà un animal.

PAQUITO

II
Gran extensió es ma *primera*;
una lletra la *segona*;
Un article la *darrera*
y el *total* un nom de dona.

R. A. (a) PAU DE LES CALSES CURTES

ANAGRAMES

I
A la *total* d'en Pascual
una *total* hi he embarcat,
que cinc duros m'ha costat
al mercat de La Bisbal.

JOSEP MATEU

II
El dentista *Tot*
té molta *total*:
quan treu un caixal
fa pagà un durot.

P. ROMAGUERA

TARGETA

D. MORELL
TIANA

Formar ab aquestes lletres, degudament combinades, el títol d'un celebrat drama líric.

R. A. (a) PAU DE LES CALSES CURTES

JEROGLIFIC

A
R
V
aquí
KI

RAICH VIÑAU Y C.^a

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

¿Serà veritat?
Ve assegurantse dies hà que Portugal se proposa gastarse *doscents milions* de francs en la construcció d'una esquadra, que's fabricarà precisament a Inglaterra.

¿Doscents milions en fustes, ferros y pólvora!

No necessita, segurament, la jove república els nostres consells.

Però nósaltres, en el seu lloc, abans de gastarnos en barcos una suma tan respectable ens hi pensariem molt.

Y després de pensárnoshi molt... ho deixariem correr.

Els congressos de la Pau, d'ara endavant ja no's reuniran a La Haya.

Se reuniran a Santander.

¿Saben què ha succeït en aquella població, al constituirse el nou Ajuntament?

Que socialistes, republicans y catòlics s'han unit, y ab la major harmonia s'han repartit les vares de tinent d'arcalde.

Un poble que en forma tan bella sab arreglar els seus assumptes, ¿no es mereixedor de que se l'erigeixi en domicili oficial de la Pau del món?

—

A Berlin tenen actualment un mal, que no saben què es ni com se diu.

No més saben que mata.

Entre'ls recullits al Asil de la Frøebelstrasse, de 132 atacats, a la primera embestida n'han mort 67.

Les autoritats, com es natural, estan alarmadíssimes, però neguen que's tracti de cap epidemia.

Quasi jurariem que les autoritats de Berlin tenen raó.

Les epidèmies, avui, ja no'n solen fer tantes de desgracies.

No; no pot ser que sigui cap epidemia.

Ha de ser alguna altra cosa... molt pitjor.

—

Uns quants monarquics barcelonins donaran demà un banquet al director del *Diario de Barcelona*.

Un banquet?

No, homes, no!

A la gent de ca'n *Brusi* se'ls obsequia, tot lo més, ab xocolata.

Les coses ferles ab caràcter, o no ferles.

—

D'un diari dels de *cada dia* retallo la següent nova:

«El señor obispo doctor Laguarda obsequió ayer tarde con un espléndido *lunch* a varias señoras...»

Tot progressa en aquet món.

Abans, el Senyor, a la seva taula hi assentava als apostols, y donava menjar als pobres miserables...

Ara, els seus ministres hi fan seure al *bello sero*.

Y si poden ser joves y guapes, millor.

—

¿Eh, quina fornada d'arcaldes de Real Ordre, per comensar l'any nou?

Se veu que don Josep Canalejas no té res més que fer.

300 vares d'un cop, s'han arribat a donar!

300 cops de vara a l'esquena de qui jo sé y el lector endevina, s'haurien de donar!

—

El *bueno* del senyor Giner ha escrit als seus correligionaris que la Comissió provincial malaguenya ha aprovat les eleccions municipals de Vélez-Málaga.

Ens en alegrem.

Lo que sentim es que'l cos electoral de Barcelona aprovi les nostres, de eleccions municipals.

—

Un mal estudiant.

A la secretaria de l'Universitat de Kazan (Russia) s'hi ha trobat un document en el qual hi consten les notes adquirides per un estudiant de filosofia a mitjos del passat sigle:

«Dret enciclopèdic: Suspens.»

«Codic penal: Suspens.»

«Codic comú: Suspens.»

«Historia general: L'alumne no's presentà a classe en tot el curs.»

«Historia de Russia: Idem, idem.»

¿Qui era aquet mal estudiant?

El gran filosof Lleó Tolstoi.

—

Le *Charivari* atribueix, en broma, naturalment, al emperador Guillem II aquets *espirituosos* mots:

—El Marroc?... Està encara massa verd... Mirarem de ficarhi mà una mica més tard. Quan la Fransa ens l'hagi civilisat.

—

Què'ns portaran, enguany, els Reis?

Dubto que cap espanyol, mitjanament sensat, s'atreveixi a respondre an aquesta pregunta.

Què'ns portaran els Reis!

Lo que havem de procurar es que, en comptes de portarnos, no se'ns n'enduguin alguna cosa...

El noi de casa, per exemple.

—

En una iglesia de Berlin s'han inaugurat misses ab acompanyament de cinematograf.

¿Què hi dirà a tot això el Sant Pare, excellent anti-modernista?

Ell, que en tot troba pèls, es difícil que estigui conforme ab les *pèl-icoles*.

—

Per vergonya de haver *distret* unes quantes pessetes del calaix del seu amo, s'ha suicidat, clavantse dos tiros al cervell, el dependent d'una botiga de Madrid.

Comentari d'un Gutiérrez a la porta de Cà la Ciutat:

—Renoí, éste sí que lo fa fort!... Si ese espíritu cundiera entre ciertos rechidors, esto aviat parecería un cementiri.

—

Veig que ha sigut nomenat arcalde de Logroño un tal don Luis Bermejo.

Estaran contentes les *damas rojas*. Perquè, vaja...

—

Un *Bermejo*, per les *rojas*, deù se una satisfacció, sols sigui per simpatia y afinat de colò.

—

A conseqüència del bullit sobres la Reversió de Tramvies, l'infelís regidor don Juli Marial y Tey s'ha quedat, políticament, ben sol.

—

ALMANAC
polític de
La Campana de Gracia
PERA 1912
Un volum ple de caricatures, 2 ralets

L'Italia, sorpresa

—¡M'ha ben enganyat!... ¡Tan dolça que semblava que havia de ser!...